

моделювання процесу їх виникнення, поширення та впливу на систему соціально-економічної безпеки регіону, а використання інструментарію економіко-математичного моделювання дозволило кількісно визначити параметри, що характеризують процес виникнення, поширення та впливу загроз на функціонування регіональної економіки та її соціально-економічну безпеку.

Таким чином, ефективне виконання завдань інформаційно-аналітичного підрозділу стратегічного моніторингу соціально-економічної безпеки регіону дозволяє: по-перше, своєчасно виявляти чинники та умови, а також події, явища і процеси, що виникають у результаті соціально-економічних суперечностей, які є джерелами загроз, з подальшим оцінюванням ступеня їх впливу на стан соціально-економічної безпеки регіону; по-друге, сформулювати пріоритетні напрями забезпечення соціально-економічної безпеки регіону, реалізація котрих відбувається через механізми нейтралізації реальних загроз та запобігання реалізації потенційних; по-третє, оперативно скоригувати регіональну соціально-економічну політику відповідно до стратегічних орієнтирів та пріоритетних напрямів забезпечення соціально-економічної безпеки регіону.

Список використаних джерел

1. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство [монографія] / О.М. Ляшенко, Ю.С.Погорелов, В.Л. Безбожний; за заг. Ред.. Г.В.Козаченко. – Луганськ: Елтон – 2, 2010. – 282 с.

2. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження [монографія] / С. В. Онищенко, О. А. Пугач. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 337 с.

3. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

4. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства економічного розвитку України від 29.10.2013 р. № 1277 // Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.

УДК 336

Рудніченко Є.М., д.е.н., доцент, Гавловська Н.І., д.е.н., доцент
Хмельницький національний університет (м. Хмельницький, Україна)

АКТУАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ ФІНАНСОВОЇ СКЛАДОВОЇ

Починаючи з 2014 року на всіх рівнях управління національною економікою декларуються заходи з оптимізації державного регулювання та підвищення інвестиційної привабливості країни для іноземних інвесторів. Хоча аналіз загальноновизнаних показників ведення бізнесу за період з 2013 по 2017 роки свідчить про неоднозначні тенденції та фактичні зміни.

Світовий банк опублікував аналітичну доповідь «Ведення бізнесу в 2017 році» – XIV видання серії в рамках проекту «Ведення бізнесу» (Doing Business), що випускається Світовим банком і Міжнародною фінансовою корпорацією (IFC, входить до групи СБ). У новому звіті наводиться рейтинг 190 держав світу за показником створення сприятливих умов ведення бізнесу. Рейтинг України за складовими Індексом ведення бізнесу за 2013-2017 роки наведено у табл. 1.

Україна за Індексом ведення бізнесу 2017 поліпшила за рік свої показники на 3 пункти і посіла 80-е місце рейтингу, розташувавшись між Сан-Марино та Боснією і Герцеговиною. Однак варто зазначити, що покращення частково відбулися завдяки

методологічним змінам, зокрема введенню гендерного компонента та розширенню показників у сфері оподаткування. Ретроспективне застосування методологічних змін до показників минулих років свідчить про те, що власно реформи змінили положення країни лише на один пункт. Україна належить до країн, які спростили нормативно-правові аспекти та зміцнили правові інститути за такими показниками: спрощення процедури реєстрація підприємств, захист прав інвесторів та оподаткування. Але все такими ж складними залишаються питання щодо отримання дозволів на будівництво – 140 місце, підключення до системи енергопостачання – 130, ліквідації підприємств – 150, міжнародної торгівлі – 115 позиція.

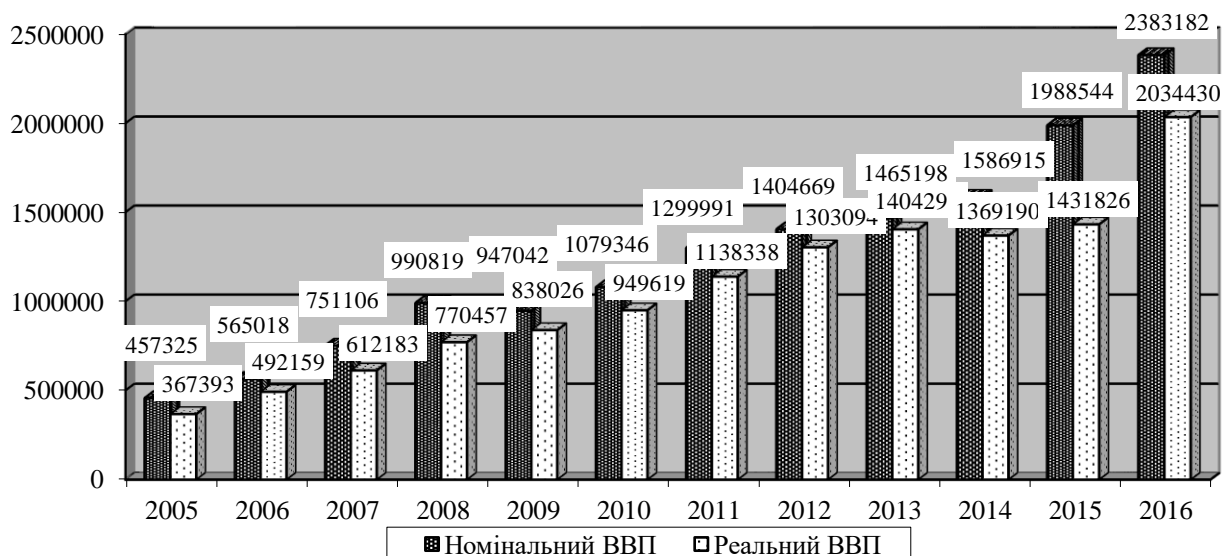
Таблиця 1

Рейтинг України за складовими Індексу ведення бізнесу за 2013-2017 роки [1]

Показники	2013	Зміна	2014	Зміна	2015	Зміна	2016	Зміна	2017
Реєстрація підприємств	50	+3	47	-29	76	+46	30	+10	20
Отримання дозволів на будівництво	183	+142	41	-29	70	-70	140	-	140
Підключення до системи енергопостачання	166	- 6	172	+13	185	+48	137	+7	130
Реєстрація власності	149	+52	97	+38	59	-2	61	-2	63
Доступ до кредитів	23	+10	13	-4	17	-2	19	-1	20
Захист прав інвесторів	117	-11	128	+19	109	+21	88	+18	70
Оподаткування	165	+1	164	+56	108	+1	107	+23	84
Міжнародна торгівля	145	-3	148	-6	154	+45	109	-6	115
Забезпечення виконання контрактів	42	-3	45	+2	43	-55	98	+17	81
Ліквідація підприємств	157	-5	162	+20	142	+1	141	-9	150

Забезпечення розвитку національної економіки залежить від стану та тенденцій загальних макроекономічних показників, до яких відносять валовий внутрішній продукт, стабільність національної валюти, рівень інфляції. Важливою складовою є аналіз окремих складових економічної політики, проведення яких забезпечує створення сприятливих умов для вкладання інвестицій до економіки країни: грошово-кредитної політики, податкової політики, бюджетної політики, регуляторної політики.

Проведемо аналіз валового внутрішнього продукту, значення якого наведено на рис. 1.

*з 2010 року без урахування тимчасово окупованої території АР Крим і м. Севастополя, з 2014 року – також без частини зони проведення АТО

Рис. 1. Валовий внутрішній продукт за 2000–2016 роки, млн.грн [2]

За аналізований період спостерігається поступове зростання номінального ВВП. За 2005-2016 роки його розмір збільшився більш ніж у 5 разів і на кінець 2016 року склав 2383182 млн. грн. На сьогодні можна стверджувати, що нарешті переломлено економічну стагнацію, яка тривала з III кварталу 2012 року, і досягнуто зростання реального ВВП у 2,3 % за 2016 рік, 2,5 % у I кварталі та 2,4 % – у II кварталі 2017 року. Протягом періоду, що аналізується, найбільшими темпами ВВП України зростав у 2008, 2011, 2015 та 2016 роках.

За зазначеним критерієм українська економіка у 3–5 разів відстає від європейських партнерів (Польщі, Словаччини, загалом ЄС). Останнє десятиліття, яке продемонструвало більш як півтораразове зростання обсягів світового ВВП (з 47,2 трлн дол. США у 2005 р. до 73,2 трлн дол. США у 2015 р.), для української економіки загалом характеризується втратою можливостей утримання та розширення присутності на світовому ринку, конкуренція на якому посилюється і здійснюється на новому технологічному рівні.

Україна за показником ВВП у розрахунку на одну особу в 3,4 рази поступається Болгарії – державі, яка має найнижчий відповідний показник серед країн ЄС, та майже у 15 разів середньому рівню ЄС–28. За даними МВФ, у 2016 р. обсяги ВВП на одну особу за паритетом купівельної спроможності в Україні становили 8 230 дол. США, тоді як у Болгарії – 20 116 дол. США, а в середньому по ЄС – 36 198 дол. США [3, с. 255].

Отже, анонсування реформ – це ще не є фактичним результатом. Тому зміна інституційного забезпечення реалізації задекларованих реформ, зменшення рівня корупції, виведення з «тіні» вітчизняного капіталу – ось основні напрями реальної трансформації економіки та підвищення рівня інвестиційної привабливості нашої країни.

Список використаних джерел

1. Doing business [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.doingbusiness.org>.
2. Валовий внутрішній продукт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2003/vvp/vvp_kv/vvp_kv_u/arh_vvp_kv.html
3. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». – К. : НІСД, 2017. – 928 с.

УДК 330.3+339.942

Ганський В.О., к.е.н., доцент

Полоцький державний університет (м. Новополюцьк, Республіка Білорусь)

Скриль В.В., к.е.н., доцент

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
(м. Полтава, Україна)*

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ПИВОВАРНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

На європейському ринку, в якому функціонують підприємства, характерною є нестабільність макро- та мікроекономічних чинників, у зв'язку з чим особливої уваги набуває формування конкурентних переваг діяльності одних підприємств порівняно з іншими. Україна не є винятком і тому українські підприємства змушені адаптуватися до швидких та глибоких зовнішніх і внутрішніх змін, які характеризуються динамічністю, зниженням платоспроможності населення, загостренням конкурентної боротьби, тяжким фінансовим станом. Підприємства потребують пошуку засобів виживання та забезпечення їхнього ефективного функціонування, вихід на європейські ринки збуту.

Розвиток будь-якої галузі потребує наявності конкуренції. В останні роки європейський ринок пива характеризується стрімким розвитком, а тому і високою конкурентоспроможністю. Тому щоб мати стійку конкурентоспроможність українські